Draft Release Version

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः श्री गुरुभ्यो नमः हरिः ओं

कृष्ण यजुर्वेदीय तैतिरीय संहिता क्रम पाठः

द्वितीय काण्डे - चतुर्थः प्रश्नः

Version Notes:

This is now the current Version 1.0 dated August 31, 2021

- 1. This replaces the earlier version 0.0 dated July 21, 2018
- 2. This version has been updated with the errors found and reported till August 15, 2021.
- 3. Required convention, style and presentation improvements or standardisations has been done whereever applicable.
- 4. Notify your corrections / suggestions etc to our email id vedavms@gmail.com

Earlier Versions

1st Version Number 0.0 dated July 21, 2018

Table of Contents

2	कृष्ण	यजुर्वेत	रीय तैति	रीय संहि	ता क्र	म पाठ	• • •••••	• • • • • • • • •	******	4
-	2.4 हि	तीय क	ाण्डे चत्	पुर्थः प्ररुन	[: - 3	इष्टिविध	ग्रानं	•••••	***********	4
		_							=	

ओं नमः परमात्मने, श्री महागणपतये नमः

श्री गुरुभ्यो नमः, हरिः ओं

2 कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठः

2.4 द्वितीय काण्डे चतुर्थः प्रश्नः - इष्टिविधानं

T.S.2.4.1.1 - Kramam देवा मनुष्याः । मनुष्याः पितरः । पितरस्ते । ते उन्यतः । अन्यत आसन्न् । आसन्नसुराः । असुरा रक्षाण्सि । रक्षाण्सि पिशाचाः । पिशाचास्ते । ते उन्यतः । अन्यत स्तेषाम् । तेषाम् देवानाम् । देवानामुत । उत यत् । यदल्पम् । अल्पं लोहितम् । लोहितमकुर्वन्न् । अकुर्वन् तत् । तद् रक्षां एसि । रक्षां एसि रात्रीभिः । रात्रीभिरसुभ्नन्न् । रात्रीभिरिति रात्रिं – भिः । असुभ्नन् तान् । तान्थ् सुब्धान् । सुब्धान् मृतान् । मृतानभि । अभि वि । व्यौच्छत् । औच्छत् ते । ते देवाः । देवा अविदुः । अविदुर् यः । यो वै । वै नः । नो ऽयम् । अयम् म्रियते । म्रियते रक्षा ्सि । रक्षा ्सि वै । वा इमम् । इमङ्(2) घ्नन्ति । घनन्तीति । इति ते । ते रक्षाण्सि । रक्षाणस्युप ।

उपामन्त्रयन्त । अमन्त्रयन्त तानि । तान्यं ब्रुवत् । अब्रुवन् वरम् । वरं वृणामहै । वृणामहै यत् । यदसुरान् । 1 (50/51) T.S.2.4.1.2 - Kramam असुरान् जयाम । जयाम तत् । तन्नः । नः सह । सहासत् । असदिति । इति ततः । ततो वै । वै देवाः । देवा असुरान् । अस्रानजयन्न् । अजयन् ते । तेऽसुरान् । असुरान् जित्वा । जित्वा रक्षा ्सि । रक्षा ७ स्यपं । अपानुदन्त । अनुदन्त तानि । तानि रक्षा ्सि । रक्षा ७स्यनृतम् । अनृतमकर्त । अकर्तेति । इति समन्तम् । समन्तम् देवान् । समन्तमिति सम् – अन्तम् । देवान् परि । पर्यविश्वाल् । अविशन् ते । ते देवाः । देवा अग्नौ । ा ॥ । अग्नावनाथन्त । अनाथन्त ते । ते ऽग्नये । अग्नये प्रवते । प्रवते पुरोडाशम् । प्रवत इति प्र – वते । पुरोडाशम्षाकपालम् । अष्टकंपालम् निः । अष्टकंपालमित्यष्टा – कपालम् । निरवपन्न् । अवपन्नग्नये । अग्नये विबाधवते । विबाधवते ऽग्नये । विबाधवत इति विबाध – वते । अग्नये प्रतीकवते । प्रतीकवते यत् । प्रतीकवत इति प्रतीक – वते । यदग्नये । अग्नये प्रवते । प्रवते निरवपन्न ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 2.4)

प्रवत इति प्र – वते । निरवपन्. यानि । निरवपन्निति निः-अवपन्न् । यान्येव । एव पुरस्तात् । पुरस्ताद् रक्षा ्सि । रक्षा ्स्यासन् । 2 (50/57)

T.S.2.4.1.3 - Kramam

आसन् तानि । तानि तेनं । तेन प्र । प्राणुदन्त । अनुदन्त यत् । यदग्नये । अग्नये विबाधवते । विबाधवते यानि । विबाधवत इति विबाध – वते । यान्येव । एवाभितः । अभितो रक्षा ्सि । रक्षा ७स्यासन्न् । आसन् तानि । तानि तेन । तेन वि । व्यंबाधन्त । अबाधन्त यत् । यदग्नये । अग्नये प्रतीकवते । प्रतीकवते यानि । प्रतीकवत इति प्रतीक – वते । यान्येव । एव पश्चात् । पश्चाद् रक्षां ंसि । रक्षा ७स्यासन्न् । आसन् तानि । तानि तेन । तेनाप । अपानुदन्त । अनुदन्त ततः । ततो देवाः । देवा अभवन् । अभवन् परा । परा उसुराः । असुरा यः । यो भ्रातृव्यवान् । भ्रातृव्यवान्थ् स्यात् । भ्रातृव्यवानिति भ्रातृव्य-वान् । स्याथ् सः । स स्पर्द्धमानः । स्पर्छमान एतया । एतयेष्ट्या । इष्ट्या यजेत । यजेताग्नये । अग्नये प्रवते । प्रवते पुरोडाशम् । प्रवत इति प्र – वते ।

पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेदग्नये । अग्नये विबाधवते । विबाधवते ऽग्नये । विबाधवत इति विबाध – वते । 3 (50/56) T.S.2.4.1.4 - Kramam अग्नये प्रतीकवते । प्रतीकवते यत् । प्रतीकवत इति प्रतीक – वते । यदग्नये । अग्नये प्रवते । प्रवते निर्वपति । प्रवत इति प्र – वते । निर्वपति यः । निर्वपतीति निः – वपति । य एव । एवास्मात् । अस्माच्छ्रेयान् । श्रेयान् भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यस्तम् । तम् तेन । तेन प्र । प्र णुदते । नुदते यत् । यदग्नये । अग्नये विबाधवते । विबाधवते यः । विबाधवत इति विबाध – वते । य एव । एवैनेन । एनेन सदृङ्ङ् । सदृङ् तम् । सदृङ्ङिति स – दृङ्ङ् । तम् तेन । तेन वि । वि बाधते । बाधते यत् । यदग्नये । अग्नये प्रतीकवते । प्रतीकवते यः । प्रतीकवत इति प्रतीक – वते । य एव । एवास्मात् । अस्मात् पापीयान् । पापीयान् तम् । तम् तेनं । तेनापं । अपं नुदते । नुदते प्र । प्र श्रेयां सम् । श्रेयां सम् भ्रातृव्यम् । भ्रातृव्यम् नुदते ।

तैत्तिरीय संहिता क्रम पाठे (TS 2.4)

नुदते ऽति । अति सदृशम् । सदृशम् क्रामति । क्रामति न । नैनम् । एनम् पापीयान् । पापीयानाप्नोति । आप्नोति यः । य एवम् () । एवं विद्वान् । विद्वानेतया । एतयेष्ट्या । इष्ट्या यजते । यजत इति यजते ॥ **४** (**54/60**) (वृणामहै यत् – पुरस्ताद् रक्षां स्ति – वपेदग्नये विबाधवत – एवं – चत्वारि च) (A1) देवासुराः सम्यंताः । देवासुरा इति देव – असुराः । सम्यता आसन् । सम्यता इति सं-यताः । आसन् ते । ते देवाः । देवा अंबुवन् । अंबुवन्. यः । यो नः । नो वीर्यावत्तमः । वीर्यावत्तमस्तम् । वीर्यावत्तम इति वीर्यावत् – तमः । तमनु । अनु समारभामहै । समारभामहा इति । समारभामहा इति सम् – आरभामहै। इति ते। त इन्द्रम्। इन्द्रमब्रुवन्न्। अब्रुवन् त्वम् । त्वं वै । वै नः । नो वीर्यावत्तमः । वीर्यावत्तमोऽसि । वीर्यावत्तम इति वीर्यावत् – तमः । असि त्वाम् । त्वामनु ।

अनु समारभामहै । समारभामहा इति । समारभामहा इति सम् – आरभामहै । इति सः । सो ऽब्रवीत् । अब्रवीत् तिस्रः । तिस्रो में । म इमाः । इमा स्तनुवः । तनुवो वीर्यावतीः । वीर्यावती स्ताः । वीर्यावतीरिति वीर्य – वतीः । ताः प्रीणीत । प्रीणीतार्थ । अथास्रान् । अस्रानिभ । अभि भविष्यथ । भविष्यथेति । इति ताः । ता वै । वै ब्रूहि । ब्रूहीति । इत्यंबुवन्न् । अब्रुवन्नियम् । इयम एंहो मुक् । अ एंहो मुगियम् । अ एंहो मुगित्य एंहः – मुक् । इयं विम्धा । विम्धेयम् । विम्धेति वि – मृधा । इयमिन्द्रियावती । इन्द्रियावतीते । इन्द्रियावतीतीन्द्रिय – वती । 5 (50/60) T.S.2.4.2.2 - Kramam इत्यब्रवीत् । अब्रवीत् ते । त इन्द्राय । इन्द्राया ७ हो मुचे । अज्होमुचे पुरोडाशम् । अज्होमुच इत्यज्हः – मुचे । पुरोडाशमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निरवपन्न् । अवपन्निन्द्राय । इन्द्राय वैमृधाय । वैमृधायेन्द्राय । इन्द्रायेन्द्रियावते । इन्द्रियावते यत् । इन्द्रियावत इतीन्द्रिय – वते । यदिन्द्राय । इन्द्राया एहो मुचे ।

अज्होमुचे निखपन्न् । अज्होमुच इत्यज्हः – मुचे । निखपन्न एहसः । निखपन्निति निः – अवपन्न् । अ एहस एव । एव तेन । तेनामुच्यन्त । अमुच्यन्त यत् । यदिन्द्राय । इन्द्राय वैमृधाय । वैमृधाय मृधः । मृधं एव । एव तेन । तेनाप । अपाध्नत । अघ्नत यत् । यदिन्द्राय । इन्द्रायेन्द्रियावते । इन्द्रियावत इन्द्रियम् । इन्द्रियावत इतीन्द्रिय – वते । इन्द्रियमेव । एव तेन । तेनात्मन् । आत्मन्नद्रथत । अद्रथत त्रयस्त्रिण्शत्कपालम् । त्रयस्त्रिण्शत्कपालम् पुरोडाशम् । त्रयस्त्रिण्शत्कपालमिति त्रयस्त्रिण्शत् – कपालम् । पुरोडाशम् निः । निरवपन्न् । अवपन् त्रयस्त्रिण्शत् । त्रयस्त्रिण्शद् वै । त्रयस्त्रि एशदिति त्रयः – त्रि एशत् । वै देवताः । देवतास्ताः । ता इन्द्रः । इन्द्रं आत्मन् । आत्मन्ननु । अनु समारम्भयत । समारम्भयत भूत्यै । समारम्भयतेति सं – आरम्भयत । भूत्यै ताम् । 6 (50/59) T.S.2.4.2.3 - Kramam तां वाव । वाव देवाः । देवा विजितिम् । विजितिम्त्तमाम् । विजितिमिति वि – जितिम् । उत्तमामसुरैः । उत्तमामित्युत्–तमाम् । असुरैर् वि । व्यंजयन्त । अजयन्त यः । यो भ्रातृव्यवान् ।

भ्रातृव्यवान्थ् स्यात् । भ्रातृव्यवानिति भ्रातृव्य – वान् । स्याथ् सः । स स्पर्धमानः । स्पर्धमान एतया । एतयेष्ट्या । इष्ट्या यजेत । यजेतेन्द्राय । इन्द्राया एहो मुचे । अ एहो मुचे पुरोडा शम् । अ एहो मुच इत्यर्हः-मुचे । पुरोडाशमेकादशकपालम् । एकादशकपालम् निः । एकादशकपालमित्येकादश – कपालम् । निर् वपेत् । वपेदिन्द्राय । इन्द्राय वैमृधाय । वैमृधायेन्द्राय । इन्द्रायेन्द्रियावते । इन्द्रियावते ऽ्हसा । इन्द्रियावत इतीन्द्रिय – वते । अ्हसा वै । वा एषः । एष गृहीतः । गृहीतो यस्मात् । यस्माच्छ्रेयान् । श्रेयान् भातृव्यः । भ्रातृव्यो यत् । यदिन्द्राय । इन्द्राया एहो मुचे । अ एहो मुचे निर्वपति । अञ्होमुच इत्यञ्हः – मुचे । निर्वपत्यञ्हसः । निर्वपतीति निः – वपति । अर्हंस एव । एव तेन । तेन मुच्यते । मुच्यते मृधा। मृधा वै। वा एषः। एषो ऽभिषणणः। अभिषण्णो यस्मात् । अभिषण्ण इत्यभि – सन्नः । यस्माथ् समानेषु । समानेष्वन्यः । अन्यः श्रेयान् । श्रेयानुत ()। उताभ्रातृव्यः । ७ (५०/५९)

T.S.2.4.2.4 - Kramam अभ्रातृत्यो यत् । यदिन्द्राय । इन्द्राय वैमृधाय । वैमृधाय मृधः । मुध एव। एव तेन। तेनाप। अप हते। हते यत्। यदिन्द्राय। इन्द्रायेन्द्रियावते । इन्द्रियावत इन्द्रियम् । इन्द्रियावत इतीन्द्रिय-वते । इन्द्रियमेव । एव तेन । तेनात्मन् । आत्मन् धत्ते । धत्ते त्रयस्त्रिण्शत्कपालम् । त्रयस्त्रिण्शत्कपालम् पुरोडाशम् । त्रयस्त्रि*्*शत्कपालमिति त्रयस्त्रि*्*शत्-कपालम् । पुरोडाशम् निः । निर् वपति । वपति त्रयस्त्रिण्ञात् । त्रयस्त्रिण्ञाद् वै । त्रयस्त्रिण्ञादिति न्नयः-न्नि र्शत् । वै देवताः । देवतास्ताः । ता एव । एव यजमानः । यजमान आत्मन्न् । आत्मन्ननु । अनु समारम्भयते । समारम्भयते भूत्यै । समारम्भयत इति सम् – आरम्भयते । भूत्यै सा । सा वै । वा एषा । एषा विजितिः । विजितिर् नाम । विजितिरिति वि-जितिः । नामेष्टिः । इष्टिर् यः । य एवम् । एवं ँविद्वान् । विद्वानेतया । एतयेष्ट्या । इष्ट्या यजते । यजत उत्तमाम् । उत्तमामेव । उत्तमामित्युत्–तमाम् । एव विजितम् । विजितिम् भ्रातृत्येण । विजितिमिति वि – जितिम् ।

भ्रातृत्येण वि । वि जयते । जयत इति जयते ॥ 8 (49/56) (इन्द्रियावती – भूत्या – उतै – कान्न पञ्चाशच्चं) (A2) T.S.2.4.3.1 - Kramam देवासुराः सम्यंताः । देवासुरा इति देव – असुराः । सम्यता आसन् । सम्यता इति सम् – यत्ताः । आसन् तेषाम् । तेषाम् गायत्री । गायत्र्योजः । ओजो बलम् । बलमिन्द्रियम् । इन्द्रियं वीर्यम् । वीर्यम् प्रजाम् । प्रजाम् पशून् । प्रजामिति प्र – जाम् । पशून्थ् सङ्गृह्य । सङ्गृह्यादाय । सङ्गृह्येति सम् – गृह्य । आदायापक्रम्य । आदायेत्या – दाय । अपक्रम्यातिष्ठत् । अपक्रम्येत्यप – क्रम्यं । अतिष्ठत् ते । ते ऽमन्यन्त । अमन्यन्त यतरान् । यतरान्. वै । वा इयम् । इयमुपावर्थ्स्यति । उपावथ्र्स्यति ते । उपावथ्र्स्यतीत्युप – आवथ्र्स्यति । त इदम् । इदं भविष्यन्ति । भविष्यन्तीति । इति ताम् । तां वि । व्यह्वयन्त । अह्नयन्त विश्वकर्मञ् । विश्वकर्मन्निति । विश्वकर्मनिति विश्व – कर्मन्न् । इति देवाः । देवा दाभि । दाभीति । इत्यसुराः । असुराः सा । सा न । नान्यतरान् । अन्यतरा ७ श्वन । चनोपावर्तत ।

उपावर्तत ते । उपावर्ततेत्युप – आवर्तत । ते देवाः । देवा एतत् । एतद् यजुः । यजुरपश्यन् । अपश्यन्नोजः । ओजोऽसि । असि सहः । सहोऽसि । असि बलम् । बलमसि । असि भ्राजः । 9 (50/59) T.S.2.4.3.2 - Kramam भ्राजोऽसि । असि देवानाम् । देवानां धाम । धाम नाम । नामाऽसि । असि विश्वम् । विश्वमसि । असि विश्वायुः । विश्वायुः सर्वम् । विश्वायुरिति विश्व – आयुः । सर्वमिस । असि सर्वायुः । सर्वायुरभिभूः । सर्वायुरितिं सर्व – आयुः । अभिभूरितिं । अभिभूरित्यभि – भूः । इति वाव । वाव देवाः । देवा असुराणाम् । असुराणामोजः । ओजो बलम् । बलमिन्द्रियम् । इन्द्रियं वीर्यम् । वीर्यम् प्रजाम् । प्रजाम् पशून् । प्रजामिति प्र – जाम् । पश्नवञ्जत । अवृञ्जत यत् । यद् गायत्री । गायत्र्यपक्रम्य । अपक्रम्यातिष्ठत् । अपक्रम्येत्यप – क्रम्य । अतिष्ठत् तस्मात् । तस्मादेताम् । एताम् गायत्री । गायत्रीति । इतीष्टिम् । इष्टिमाहः । आहुः सम्वथ्सरः । सम्वथ्सरो वै । सम्वथ्सर इति सं – वथ्सरः । वै गायत्री । गायत्री सम्वथ्सरः । सम्वथ्सरो वै ।

सम्वथ्सर इति सम् – वथ्सरः । वै तत् । तदपक्रम्य । अपक्रम्यातिष्ठत् । अपक्रम्येत्यप-कम्य । अतिष्ठद् यत् । यदेतया । एतया देवाः । देवा असुराणाम् । असुराणामोजः । ओजो बलम् । बलमिन्द्रियम् । इन्द्रियं वीर्यम् () । वीर्यम् प्रजाम् । 10 (50/58) T.S.2.4.3.3 - Kramam प्रजाम् पशून् । प्रजामिति प्र – जाम् । पशूनवृञ्जत । अवृञ्जत तस्मात् । तस्मादेताम् । एता ए संम्वर्गः । सृम्वर्ग इति । सम्वर्ग इति सम् – वर्गः । इतीष्टिम् । इष्टिमाहुः । आहुर् यः । यो भ्रातृव्यवान् । भ्रातृव्यवान्थ् स्यात् । भ्रातृव्यवानिति भ्रातृव्य-वान् । स्याथ् सः । स स्पर्छमानः । स्पर्छमान एतया । एतयेष्ट्या । इष्ट्या यजेत । यजेताग्नये । अग्नये सम्वर्गाय । सम्वर्गाय पुरोडाशम् । सम्वर्गायेति सम् – वर्गाय । पुरोडाशम्षाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् । वपेत् तम् । त ्रशृतम् । शृतमासन्नम् । आसन्नमेतेन । आसं नित्या – सन्नम् । एतेन यजुषा । यजुषाऽभि । अभिमृशेत् । मृशेदोजः । ओजं एव । एव बलम् । बलमिन्द्रियम् ।

इन्द्रियं वीर्यम् । वीर्यं प्रजाम् । प्रजाम् पशून् । प्रजामिति प्र - जाम् । पशून् भ्रातृव्यस्य । भ्रातृव्यस्य वृङ्के । वृङ्के भवति । भवत्यात्मना । आत्मना परा । परा ऽस्य । अस्य भ्रातृव्यः । भ्रात्व्यो भवति । भवतीति भवति ॥ 11 (45/52) (बलमस्ये – तया देवा असुराणामोजो बलमिन्द्रियं वीर्यं – पञ्चचत्वारिज्ञच्च) (A3) T.S.2.4.4.1 - Kramam प्रजापतिः प्रजाः । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । प्रजा असृजत । प्रजा इति प्र–जाः । असृजत ताः । ता अस्मात् । अस्माथ् सृष्टाः । सृष्टाः पराचीः । पराचीरायत्र् । आयन् ताः । ता यत्रं । यत्रावसत्र् । अवसन् ततः । ततो गर्मुत् । गर्मुदुत् । उदितिष्ठत् । अतिष्ठत् ताः । ता बृहस्पतिः । बृहस्पतिश्च । चान्ववैताम् । अन्ववैता 🗸 सः । अन्ववैतामित्यनु – अवैताम् । सोऽब्रवीत् । अब्रवीद् बृहस्पतिः । बृहस्पतिरनया । अनया त्वा । त्वा प्र । प्र तिष्ठानि । तिष्ठान्यथं । अथ त्वा । त्वा प्रजाः । प्रजा उपावथ्स्यन्ति । प्रजा इति प्र – जाः । उपावथ्स्यन्तीति । उपावथ्स्यन्तीत्युप – आवथ्स्यन्ति । इति तम् ।

तम् प्र । प्रातिष्ठत् । अतिष्ठत् ततः । ततो वै । वै प्रजापतिम् । प्रजापतिम् प्रजाः । प्रजापतिमिति प्रजा-पतिम् । प्रजा उपावर्तन्त । प्रजा इति प्र – जाः । उपावर्तन्त यः । उपावर्तन्तेत्युप – आवर्तन्त । यः प्रजाकामः । प्रजाकामः स्यात् । प्रजाकाम इति प्रजा – कामः । स्यात् तस्मै । तस्मां एतम् । एतम् प्रांजापत्यम् । प्राजापत्यम् गार्मुतम् । प्राजापत्यमिति प्राजा – पत्यम् । गार्मुतम् चरुम् । चरुम् निः । निर् वपेत् । वपेत् प्रजापतिम् । प्रजापतिमेव । प्रजापतिमिति प्रजा – पतिम् । 12 (50/61) T.S.2.4.4.2 - Kramam एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मैं । अस्मै प्रजाम् । प्रजाम् प्र । प्रजामिति प्र – जाम् । प्र जनयति । जनयति प्रजापतिः । प्रजापतिः पशून् । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः । पशूनसृजत । असृजत ते । ते ऽस्मात् । अस्माथ् सृष्टाः । सृष्टाः पराञ्चः । पराञ्च आयन् । आयन् ते । ते यत्र । यत्रावसन्न् । अवसन् ततः । ततो गर्मुत् । गर्मुदुत् । उदतिष्ठत् । अतिष्ठत् तान् ।

तान् पूषा। पूषा चं। चान्ववैताम्। अन्ववैताल् सः।
अन्ववैतामित्यनु – अवैताम्। सो ऽब्रवीत्। अब्रवीत् पूषा।
पूषा उनया। अनया मा। मा प्र। प्र तिष्ठ। तिष्ठाथ। अथ त्वा।
प्रावः। प्रावं उपावर्थ्स्यन्ति। उपावर्थ्स्यन्तिति।
उपावर्थ्स्यन्तीत्युप – आवर्थ्स्यन्ति। इति माम्। माम् प्र। प्र तिष्ठ।
तिष्ठेति। इति सोमः। सोमो ऽब्रवीत्। अब्रवीन् मम। मम् वै।
वा अकृष्टपच्यम्। 13 (50/55)

T.S.2.4.4.3 - Kramam

अकृष्टपच्यमिति । अकृष्टपच्यमित्यकृष्ट – पच्यम् । इत्युभौ । उभौ । वाम् । वाम् प्र । प्र तिष्ठानि । तिष्ठानीति । इत्यब्रवीत् । अब्रवीत् तौ । तौ प्र । प्रातिष्ठत् । अतिष्ठत् ततः । ततो वै । वै प्रजापतिम् । प्रजापतिम् । प्रजापतिम् प्रावः । प्रजापतिमिति प्रजा-पतिम् । प्राव उपावर्तन्त । उपावर्तन्त यः । उपावर्तन्तेत्युप – आवर्तन्त । यः प्रशुकामः । प्रजाकामः स्यात् । प्रशुकाम् इति प्रशु – कामः । स्यात् तस्मै । तस्मा एतम् । एत्र सोमापौष्णम् । सोमापौष्णम् गार्मुतम् । सोमापौष्णमिति सोमा – पौष्णम् । गार्मुतम् चरुम् । चरुम् निः । सोमापौष्णमिति सोमा – पौष्णम् । गार्मुतम् चरुम् । चरुम् निः ।

निर् वपेत् । वपेथ् सोमापूषणौ । सोमापूषणावेव । सोमापूषणाविति सोमा – पूषणौ । एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उप धावति । धावति तौ । तावेव । एवास्मै । अस्मै पशून् । पशून् प्र । प्र जनयतः । जनयतः सोमः । सोमो वै । वै रेतोधाः । रेतोधाः पूषा । रेतोधा इति रेतः – धाः । पूषा पंशूनाम् । पशूनाम् प्रजनयिता । प्रजनयिता सोमः । प्रजनियतेति प्र – जनियता । सोम एव । एवास्मै । अस्मै रेतः । रेतो दधाति । दधाति पूषा () । पूषा पशून् । पशून् प्र । प्र जनयति । जनयतीति जनयति ॥ 14 (53/62) (वपेत् प्रजापतिं – ँवै – दधाति पूषा – त्रीणि च) (A4) T.S.2.4.5.1 - Kramam अग्ने गोभिः। गोभिर् नः। न आ। आ गहि। गहीन्दौ। इन्दो पुष्ट्या । इन्दो इतीन्दो । पुष्ट्या जुषस्व । जुषस्व नः । न इति नः ॥ इन्द्रो धर्ता । धर्ता गृहेषु । गृहेषु नः । न इति नः ॥ सविता यः । यः संहस्रियः । सहस्रियः सः । स नः । नो गृहेषु । गृहेषु रारणत् । रारणदिति रारणत् ॥ आ पूषा । पूषा एतु । एत्वा ।

आ वस्तु । वस्विति वस्तु ॥ धाता ददातु । ददातु नः । नो रियम् ।
रियमीशानः । ईशानो जगतः । जगतस्पितः । पितिरिति पितः ॥
स नः । नः पूर्णेन । पूर्णेन वावनत् । वावनदिति वावनत् ॥
त्वष्टा यः । यो वृषभः । वृषभो वृषा । वृषा सः । स नः ।
नो गृहेषु । गृहेषु रारणत् । रारणदिति रारणत् ॥ सहस्रेणायुतेन ।
अयुतेन च । चेति च ॥ येन देवाः । देवा अमृतम् () ।
अमृतं दीर्घम् । 15 (50/51)
T.S.2.4.5.2 - Kramam

दीर्घ ॥ श्रवो दिवि । दिव्यैरयन्त । ऐरयन्तेत्यैरयन्त ॥

गयस्पोष । पोष त्वम् । त्वमस्मभ्यम् । अस्मभ्यम् गवाम् ।

अस्मभ्यमित्यस्म — भ्यम् । गवाम् कुल्मिम् । कुल्मिम् जीवसे ।

जीवस् आ । आ युवस्व । युवस्वेति युवस्व ॥ अग्निर् गृहपतिः ।

गृहपतिः सोमः । गृहपतिरिति गृह — पतिः । सोमो विश्वविनः ।

विश्वविनः सविता । विश्वविनिरिति विश्व — विनः । स्विता सुमेधाः ।

सुमेधाः स्वाहा । सुमेधा इति सु — मेधाः । स्वाहेति स्वाहा ॥

अग्ने गृहपते । गृहपते यः । गृहपत इति गृह — पते । यस्ते ।

```
द्वितीय काण्डे - चतुर्थः प्रश्नः - (TS 2.4)
```

ते घृत्यः । घृत्यो भागः । भागस्तेन । तेन सहः । सह ओजः । . ओज आक्रममाणाय । आक्रममाणाय धेहि । आक्रममाणायेत्या – क्रममाणाय । धेहि श्रैष्ठ्यात् । श्रैष्ठ्यात् पथः । पथो मा। मा योषम्। योषम् मूर्द्धा। मूर्द्धा भूयासम्। भूयास७ स्वाहा । स्वाहेति स्वाहा ॥ 16 (38/44) (अमृत – मष्टात्रिङ्शच्च) (A5) T.S.2.4.6.1 - Kramam चित्रया यजेत । यजेत पशुकामः । पशुकाम इयम् । पशुकाम इति पशु – कामः । इयं वै । वै चित्रा । चित्रा यत् । यद् वै । वा अस्याम् । अस्यां विश्वम् । विश्वम् भूतम् । भूतमधि । अधि प्रजायते । प्रजायते तेन । प्रजायत इति प्र – जायते । तेनेयम् । इयम् चित्रा । चित्रा यः । य एवम् । एवं वैद्वान् । विद्वा अश्वित्रया । चित्रया पशुकामः । पशुकामो यजते । पशुकाम इति पशु – कामः । यजते प्र । प्र प्रजया । प्रजया पश्भिः । प्रजयेति प्र – जया । पशुभिर् मिथुनैः । पशुभिरिति पुशु – भिः । मिथुनैर् जायते । जायते प्र । प्रैव । एवाग्नेयेन । आग्नेयेन वापयति ।

वापयति रेतः । रेतः सौम्येन । सौम्येन दधाति । दधाति रेतः । रेत एव । एव हितम् । हितम् त्वष्टा । त्वष्टां रूपाणि । रूपाणि वि । विकरोति । करोति सारस्वतौ । सारस्वतौ भवतः । भवत एतत् । एतद् वै । वै दैव्यम् । दैव्यम् मिथुनम् । मिथुनम् दैव्यम् । दैव्यमेव । एवास्मै । अस्मै मिथुनम् । 17 (50/55) <u>T.S.2.4.6.2 - Kramam</u> मिथुनम् मद्ध्यतः । मद्ध्यतो दंधाति । दधाति पुष्ट्यै । पुष्ट्यै प्रजननाय । प्रजननाय सिनीवाल्यै । प्रजननायेति प्र – जननाय । सिनीवाल्यै चरुः । चरुर् भवति । भवति वाक् । वाग् वै । वै सिनीवाली । सिनीवाली पुष्टिः । पुष्टिः खलु । खलु वै । ॥ । ॥ ॥ । ॥ । । । । । । वै वाक् । वाक् पुष्टिम् । पुष्टिमेव । एव वाचम् । वाचमुप । उपैति । एत्यैन्द्रः । ऐन्द्र उत्तमः । उत्तमो भवति । उत्तम इत्युत् – तमः । भवति तेन । तेनैव । एव तत् । तन्मिथुनम् । मिथुन ए सप्त । सप्तैतानि । एतानि हवी ्षि । हवी ्षि भवन्ति । भवन्ति सप्त । सप्त ग्राम्याः । ग्राम्याः पशवः । पशवः सप्त । सप्तारण्याः । आरण्याः सप्त । सप्त छन्दार्सा । छन्दार्स्य भयस्य ।

उभयस्यावरुद्ध्यै । अवरुद्ध्या अथं । अवरुद्ध्या इत्यवं – रुद्ध्यै । अथैताः । एता आहुंतीः । अहुंतीर् जुहोति । आहुंतीरित्या – हुतीः । जुहोत्येते । एते वै । वै देवाः । देवाः पुष्टिंपतयः । पुष्टिंपतयस्ते । पुष्टिपतय इति पुष्टि-पतयः । त एव () । एवास्मिन्न् । अस्मिन् पुष्टिम् । पुष्टिम् दधति । दधति पुष्यति । पुष्यति प्रजया । प्रजया पशुभिः । प्रजयेति प्र – जया । पशुभिरथो । पशुभिरिति पशु – भिः । अथो यत् । अथो इत्यथो । यदेताः । एता आहुतीः । आहुतीर् जुहोति । आहुतीरित्या – हुतीः । जुहोति प्रतिष्ठित्यै । प्रतिष्ठित्या इति प्रति – स्थित्यै ॥ 18 (62/71) (अस्मै – त एव – द्वादंश च) (A6) मारुतमसि । असि मरुताम् । मरुतामोजः । ओजो ऽपाम् । अपाम् धाराम् । धाराम् भिन्धि । भिन्धि रमयत । रमयत मरुतः । मरुतः ३येनम् । ३येनमायिनम् । आयिनम् मनोजवसम् । मनोजवसं ुँवृषणम् । मनोजवसमिति मनः – जवसम् । वृषण৺् सुवृक्तिम् । सुवृक्तिमिति सु-वृक्तिम् ॥ येन शर्द्धः । शर्द्धे उग्रम् । उग्रमवसृष्टम् ।

अवसृष्टमेति । अवसृष्टमित्यव – सृष्टम् । एति तत् । तदश्चिना । अश्विना परि । परि धत्तम् । धत्त । स्वस्ति । स्वस्तीति स्वस्ति ॥ पुरोवातो वर्.षञ् । पुरोवात इति पुरः – वातः । वर्.षन् जिन्वः । जिन्वरावृत् । आवृथ् स्वाहा । आवृदित्या – वृत् । स्वाहा वातावत् । वातावद् वर्.षत्र् । वातावदिति वात – वत् । वर्.षत्रुग्रः । उग्रग्वृत् । आवृथ् स्वाहा । आवृदित्या – वृत् । स्वाहा स्तनयन्न् । स्तनयन् वर्.षन्न् । वर्.षन् भीमः । भीमरावृत् । आवृथ् स्वाहा । आवृदित्या – वृत् । स्वाहा उनशनि । अनशन्यवस्फूर्जन्न् । अवस्फूर्जन् दिद्युत् । अवस्फूर्जन्नित्यव-स्फूर्जन्न् । दिद्युद् वर्.षन्न् । वर्.षेन् त्वेषः । त्वेषरावृत् । आवृथ् स्वाहा । आवृदित्या – वृत् । स्वाहा उतिरात्रम् । अतिरात्रं वर्.षत्र् । अतिरात्रमित्यति – रात्रम् । वर्.षन् पूर्तिः । पूर्तिरावृत् () । आवृथ् स्वाहा । आवृदित्या – वृत् । 19 (50/61) T.S.2.4.7.2 - Kramam स्वाहा बहु । बहु ह । हायम् । अयमवृषात् । अवृषादिति । इति श्रुतः । श्रुतरावृत् । आवृथ् स्वाहा । आवृदित्या – वृत् ।

स्वाहा ऽऽतपति । आतपति वर्.षन्न् । आतपतीत्या – तपति । वर्.षन्. विराट् । विराडावृत् । विराडिति वि–राट् । आवृथ् स्वाहा । आवृदित्या – वृत् । स्वाहा ऽवस्फूर्जन्न् । अवस्फूर्जन् दिद्युत् । अवस्फूर्जनित्यव – स्फूर्जन्न् । दिद्युद् वर्.षन् । वर्.षन् भूतः । भूतरावृत् । आवृथ् स्वाहा । आवृदित्या – वृत् । स्वाहा मान्दाः । मान्दा वाशाः । वाशाः शुन्ध्यूः । शुन्ध्यूरजिराः । अजिरा इत्यजिराः ॥ ज्योतिष्मतीस्तमस्वरीः । तमस्वरीरुन्दतीः । उन्दतीः सुफेनाः । सुफेना इति सु – फेनाः ॥ मित्रभृतः क्षत्रभृतः । मित्रभृत इति मित्र – भृतः । क्षत्रभृतः सुराष्ट्राः । क्षत्रभृत इति क्षत्रं – भृतः । सुराष्ट्रा इह । सुराष्ट्रा इति सु – राष्ट्राः । इहमा । माऽवत । अवतेत्यवत ॥ वृष्णो अश्वस्य । अश्वस्य सन्दानम् । सन्दानमसि । सन्दानमिति सं – दानम् । असि वृष्ट्यै । वृष्ट्यै त्वा । त्वोप । उप नह्यामि । नह्यामीति नह्यामि ॥ 20 (42/52) (पूर्तिरावृद् – द्विचत्वारिङ्शच्च) (A7)

T.S.2.4.8.1 - Kramam देवा वसव्याः । वसव्या अग्ने । अग्ने सोम । सोम सूर्य । सूर्येति सूर्य ॥ देवाः शर्मण्याः । शर्मण्या मित्रावरुणा । मित्रावरुणा ऽर्यमन्न् । । मित्रावरुणेति मित्रा – वरुणा । अर्यमनित्यर्यमन्न् ॥ देवाः सपीतयः । सपीतयोऽपाम् । सपीतय इति स – पीतयः । अपाम् नपात् । नपादाशुहेमत्र् । आशुहेमत्रित्याशु – हेमत्र् ॥ उद्नो दत्त । दत्तोदिधम् । उदिधम् भिन्त । उदिध मित्युद – धिम् । भिन्तदिवः । दिवः पर्जन्यात् । पर्जन्यादन्तरिक्षात् । अन्तरिक्षात् पृथिव्याः । पृथिव्यास्ततः । ततो नः । नो वृष्ट्या । वृष्ट्या ऽवत । अवतेत्यवत ॥ दिवां चित् । चित् तमः । तमः कृण्वन्ति । कृण्वन्ति पर्जन्येन । पर्जन्येनोदवाहेन । उदवाहेनेत्युद – वाहेन ॥ पृथिवीं ँयत् । यद् व्युन्दन्ति । व्युन्दन्तीति वि – उन्दन्ति ॥ आ यम् । यम् नरः । नरः सुदानवः । सुदानवो ददाशुषे । सुदानव इति सु – दानवः । ददाशुषे दिवः । दिवः कोशम् । कोशमचुच्यवुः । अचुच्यवुरित्यचुच्यवुः ॥ वि पर्जन्याः । पर्जन्याः सृजन्ति ।

T.S.2.4.8.2 - Kramam

वृष्टय इति वृष्टयः ॥ उदीरयथ । ईरयथा मरुतः । मरुतः समुद्रतः । समुद्रतो यूयम् । यूयं वृष्टिम् । वृष्टिं वर्.षयथ । वर्.षयथा पुरीषिणः । पुरीषण इति पुरीषणः ॥ न वः । वो दस्राः । दस्रा उप । उप दस्यन्ति । दस्यन्ति धेनवः । धेनवः शुभम् । शुभं याताम् । यातामनु । अनु रथाः । रथा अवृथ्सत । अवृथ्सतेत्यवृथ्सत ॥ सृजा वृष्टिम् । वृष्टिम् दिवः । दिव आ । आ उद्धिः । अद्भिः समुद्रम् । अद्भिरित्यत् – भिः । समुद्रम् पृण । पृणेतिपृण ॥ अब्जा असि । अब्जा इत्यप् – जाः । असि प्रथमजाः । प्रथमजा बलम् । प्रथमजा इति प्रथम – जाः । बलमिस । असि समुद्रियम् । समुद्रियमिति समुद्रियम् ॥ उन्नम्भय । नम्भय पृथिवीम् । पृथिवीम् भिन्धि । भिन्धीदम् । इदम् दिव्यम् । दिव्यम् नभः । नभ इति नभः ॥ उद्नो दिव्यस्य । दिव्यस्य नः । नो देहि । देहीशानः । ईशानो वि । वि सृज। सृजा दृतिम्। दृतिमिति दृतिम्॥ ये देवाः ()।

देवा दिविभागाः । दिविभागा ये । दिविभागा इति दिवि – भागाः । ग । येऽन्तरिक्षभागाः । अन्तरिक्षभागा ये । अन्तरिक्षभागा इत्यन्तरिक्ष – भागाः । ये पृथिविभागाः । पृथिविभागा इति पृथिवि – भागाः ॥ त इमम् । इमं यज्ञम् । यज्ञमवन्तु । अवन्तु ते । त इदम् । इदम् क्षेत्रम् । क्षेत्रमा । आ विशन्तु । विशन्तु ते । त इदम् । इदम् क्षेत्रम् । क्षेत्रमनु । अनु वि । वि विशन्तु । विशन्त्विति विशन्तु ॥ 22 (70/75) (यन्ति – देवा – विज्ञातिश्च) (४८) <u>T.S.2.4.9.1 - Kramam</u> मारुतमसि । असि मरुताम् । मरुतामोजः । ओज इति । इति कृष्णम् । कृष्णं वासः । वासः कृष्णतूषम् । कृष्णतूषम् परि । कृष्णतूषमिति कृष्ण - तूषम् । परि धत्ते । धत्त एतत् । एतद् वै । वै वृष्ट्यै । वृष्ट्यै रूपम् । रूपं सरूपः । सरूप एव । सरूप इति स – रूपः । एव भूत्वा । भूत्वा पर्जन्यम् । पर्जन्यं वर्.षयति । वर् षयति रमयत । रमयत मरुतः । मरुतः ३येनम् । ३येनमायिनम् ।

आयिनमिति । इति पश्चाद्वातम् । पश्चाद्वातम् प्रति । पश्चाद्वातमिति पश्चात् – वातम् । प्रतिं मीवति । मीवति पुरोवातम् । पुरोवातमेव । पुरोवातमिति पुरः – वातम् । एव जनयति । जनयति वर्.षस्य । वर्.षस्यावरुध्यै । अवरुध्यै वातनामानि । अवरुध्या इत्यवं – रुध्यै । वातनामानि जुहोति । वातनामानीति वात-नामानि । जुहोति वायुः । वायुर् वै । वै वृष्ट्याः । वृष्ट्या ईशे । ईशे वायुम् । वायुमेव । एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उप धावति । धावति सः । स एव । एवास्मै । अस्मै पर्जन्यम् । पर्जन्यं ँवर्.षयति । वर्.षयत्यष्टौ । अष्टौ जुहोति । 23 (50/57) T.S.2.4.9.2 - Kramam जुहोति चतस्रः । चतस्रो वै । वै दिशः । दिशश्चतस्रः । चर्तस्रो ऽवान्तरदिशाः । अवान्तरदिशा दिग्भ्यः । अवान्तरदिशा इत्यवान्तर – दिशाः । दिग्भ्य एव । दिग्भ्य इति दिक् – भ्यः । एव वृष्टिम् । वृष्टि ए सम् । सम् प्र । प्र च्यावयति । च्यावयति

कृष्णाजिने । कृष्णाजिने सम् । कृष्णाजिन इति कृष्ण – अजिने ।

सं ँयौति । यौति हविः । हविरेव । एवाकः । अकरन्तर्वेदि । अन्तर्वेदि सम् । अन्तर्वेदीत्यन्तः – वेदि । सं ँयौति । यौत्यवरुद्ध्यै । अवरुद्ध्यै यतीनाम् । अवरुद्ध्या इत्यव – रुद्ध्यै । यतीनामद्यमानानाम् । अद्यमानाना ुं शीर्.षाणि । शीर्.षाणि परा । परा उपतन्न् । अपतन् ते । ते खर्जूराः । खर्जूरा अभवन्न् । अभवन् तेषाम् । तेषा ए रसः । रसं ऊर्द्ध्वः । ऊर्द्ध्वोऽ पतत् । अपतत् तानि । तानि करीराणि । करीराण्यभवन्न् । अभवन्थ् सौम्यानि । सौम्यानि वै । वै करीराणि । करीराणि सौम्या । सौम्या खलुं । खलु वै । वा आहुं तिः । आहुं तिर् दिवः । आहुं तिरित्या – हुतिः । दिवो वृष्टिम् । वृष्टिम् च्यावयति । च्यावयति यत् । यत् करीराणि । करीराणि भवन्ति । भवन्ति सौम्यया । 24 (50/56)

T.S.2.4.9.3 - Kramam

सौम्ययैव । एवाहुत्या । आहुत्या दिवः । आहुत्येत्या – हुत्या । दिवो वृष्टिम् । वृष्टिमव । अव रुन्धे । रुन्धे मधुषा । मधुषा सम् । सं यौति । यौत्यपाम् । अपां वै । वा एषः । एष ओषधीनाम् ।

ओषधीना ए रसः । रसो यत् । यन् मधु । मध्वद्भ्यः । अद्भ्य एव । अद्भ्य इत्यत् – भ्यः । एवौषधीभ्यः । ओषधीभ्यो वर्.षति । ओषधीभ्य इत्योषधि – भ्यः । वर्.षत्यथो । अथो अद्भ्यः । अथो इत्यथो । अद्भ्य एव । अद्भ्य इत्यत् – भ्यः । एवौषधीभ्यः । ओषधीभ्यो वृष्टिम् । ओषधीभ्य इत्योषिध – भ्यः । वृष्टिम् नि । । । । । नि नयति । नयति मान्दाः । मान्दा वाञाः । वाञा इति । इति सम् । सं यौति । यौति नामधेयैः । नामधेयैरेव । नामधेयैरिति नाम-धेयैः । एवैनाः । एना अच्छ । अच्छैति । एत्यथो । अथो यथा । अथो इत्यथो । यथा ब्रूयात् । ब्रूयादसौ । असावा । एहि । इहीति । इत्येवम् । एवमेव । एवैनाः । एना नामधेयैः () । नामधेयैरा । नामधेयैरिति नाम – धेयैः । आ च्यावयति । 25 (50/59) T.S.2.4.9.4 - Kramam च्यावयति वृष्णः । वृष्णो अश्वस्य । अश्वस्य सन्दानम् । सन्दानमसि । सन्दानमिति सं–दानम् ॥ असि वृष्ट्यै । वृष्ट्यै त्वा । त्वोप । उप नह्यामि । नह्यामीति । इत्याह । आह वृषा । वृषा वै । वा अश्वः । अश्वो वृषा । वृषा पर्जन्यः । पर्जन्यः कृष्णः ।

```
कृष्ण इव । इव खलुं । खलु वै । वै भूत्वा । भूत्वा वर्.षति ।
वर्.षति रूपेण । रूपेणैव । एवैनम् । एनङ् सम् । समर्द्धयति ।
अर्द्धयति वर्.षस्य । वर्.षस्यावरुद्ध्यै ।
अवरुद्ध्या इत्यवं – रुद्ध्यै ॥ 26 (29/30)
(अष्टौ - भवन्ति - नामधेयैरै - कान्न त्रिज्ञाच्चे) (A9)
<u>T.S.2.4.10.1 - Kramam</u>
देवा वसव्याः । वसव्या देवाः । देवाः शर्मण्याः । शर्मण्या देवाः ।
देवाः सपीतयः । सपीतय इति । सपीतय इति स – पीतयः ।
इत्या । आ बध्नाति । बध्नाति देवताभिः । देवताभिरेव । एवान्वहम् ।
अन्वहं ँवृष्टिम् । अन्वहमित्यनु – अहम् । वृष्टिमिच्छति । इच्छति
यदि । यदि वर्.षेत् । वर्.षेत् तावति । तावत्येव । एव होतव्यम् ।
।
होतव्यं यदि । यदि न । न वर्.षेत् । वर्.षेच्छ्वः । श्वो भूते ।
भूते हविः । हविर् निः । निर् वपेत् । वपेदहोरात्रे । अहोरात्रे वै ।
अहोरात्रे इत्यहः-रात्रे । वै मित्रावरुणौ । मित्रावरुणावहोरात्राभ्याम् ।
मित्रावरुणाविति मित्रा – वरुणौ । अहोरात्राभ्याम् खलु ।
```

अहोरात्राभ्यामित्यहः – रात्राभ्याम् । खलु वै । वै पर्जन्यः । पर्जन्यो वर्.षति । वर्.षति नक्तम् । नक्तं वा । वा हि । हि दिवा । दिवा वा । वा वर्.षति । वर्.षति मित्रावरुणौ । मित्रावरुणावेव । मित्रावरुणाविति मित्रा – वरुणौ । एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति भाग – धेयेन । उप धावति । धावति तौ । तावेव । एवास्मैं । अस्मा अहोरात्राभ्याम् । 27 (50/57) T.S.2.4.10.2 - Kramam अहोरात्राभ्याम् पर्जन्यम् । अहोरात्राभ्यामित्यहः – रात्राभ्याम् । पर्जन्यं वर्षयतः । वर्षयतोऽग्नये । अग्नये धामच्छदे । धामच्छदे पुरोडाशम् । धामच्छद इति धाम – छदै । पुरोडाशमष्टाकपालम् । अष्टाकपालम् निः । अष्टाकपालमित्यष्टा – कपालम् । निर् वपेत् ।

वपेन् मारुतम् । मारुत् सप्तकपालम् । सप्तकपालण् सौर्यम् ।
सप्तकपालमिति सप्त – कपालम् । सौर्यमेककपालम् ।
एककपालमिनः । एककपालमित्येक – कपालम् । अग्निर् वै ।
वा इतः । इतो वृष्टिम् । वृष्टिमुत् । उदीरयति । ईरयति मरुतः ।
मरुतः सृष्टाम् । सृष्टान् नयन्ति । नयन्ति यदा । यदा खलु ।

खलु वै । वा असौ । असावादित्यः । आदित्यो न्यङ्ङ् । न्यंङ् रिमभिः । रिमभिः पर्यावर्तते । रिमभिरिति रिम – भिः । पर्यावर्तते ऽथं । पर्यावर्तत इति परि – आवर्तते । अथं वर्.षति । वर्.षति धामच्छत् । धामच्छदिव । धामच्छदिति धाम – छत् । इव खलुं। खलु वै। वै भूत्वा। भूत्वा वर्.षति। वर्.षत्येताः। एता वै । वै देवताः । देवता वृष्ट्याः । वृष्ट्या ईशते । ईशते ताः । ता एव । एव स्वेन । स्वेन भागधेयेन । भागधेयेनोप । भागधेयेनेति भाग - धेयेन । उप धावति । धावति ताः । ता एव । 28 (50/59) T.S.2.4.10.3 - Kramam एवास्मै । अस्मै पर्जन्यम् । पर्जन्यं ँवर्.षयन्ति । वर्.षयन्त्युत । उतावर्.षिष्यन् । अवर्.षिष्यन् वर्.षति । वर्.षत्येव । एव सृज । सृजा वृष्टिम् । वृष्टिम् दिवः । दिव आ । आऽद्भिः । अद्भिः संमुद्रम् । अद्भिरित्यत् – भिः । समुद्रम् पृण । पृणेति । इत्याह । आहेमाः । इमाश्च । चैव । एवामूः । अमूश्च । चापः । अपः सम् । समर्द्धयति । अर्द्धयत्यथी । अथो आभिः । अथो इत्यथीं । आभि रेव । एवामूः । अमूरच्छ । अच्छैति । एत्यब्जाः । अब्जा असि ।

अब्जा इत्यप् – जाः । असि प्रथमजाः । प्रथमजा बलम् । प्रथमजा इति प्रथम – जाः । बलमिस । असि समुद्रियम् । समुद्रियमिति । इत्याह । आह यथायजुः । यथायजुरेव । यथायजुरिति यथा – यजुः । एवैतत् । एतदुत् । उन्नम्भय । नम्भय पृथिवीम् । पृथिवीमिति । इति वर्.षाह्वाम् । वर्.षाह्वाम् जुंहोति । वर्.षाह्वामितिं वर्.ष – ह्वाम् । जुहोत्येषा । एषा वै () । वा ओषधीनाम् । ओषधीनां वृष्टिवनिः । वृष्टिवनिस्तया । वृष्टिवनिरितिं वृष्टि – वनिः । तयैव । एव वृष्टिम् । वृष्टिमा । आ च्यावयति । च्यावयति ये । ये देवाः । देवा दिविभागाः । दिविभागा इति । दिविभागा इति दिवि–भागाः । इति कृष्णाजिनम् । कृष्णाजिनमव । कृष्णाजिनमिति कृष्ण – अजिनम् । अव धूनोति । धूनोतीमे । इम एव । एवास्मै । अस्मै लोकाः । लोकाः प्रीताः । प्रीता अभीष्टाः । अभीष्टां भवन्ति । अभीष्टा इत्यभि – इष्टाः । भवन्तीति भवन्ति ॥ 29 (71/81) (अस्मै – धावति ता – वा – एकंवि॰्शतिश्च) (A10)

T.S.2.4.11.1 - Kramam — । ॥ ॥ ॥ सर्वाणि छन्दार्स्से । छन्दार्स्येतस्याम् । एतस्यामिष्ट्याम् । इष्ट्यामनूच्यानि । अनूच्यानीति । अनूच्यानीत्यनु – उच्यानि । इत्यांहुः । आहुस्त्रिष्टुभः । त्रिष्टुभो वै । वा एतत् । एतद् वीर्यम् । वीर्यं यत् । यत् ककुत् । ककुदुष्णिहा । उष्णिहा जगत्यै । जगत्यै यत् । यदुष्णिहककुभौ । उष्णिहककुभावन्वाहं । उष्णिहककुभावित्युष्णिह – ककुभौ । अन्वाह तेन । अन्वाहेत्यनु – आहं । तेनैव । एव सर्वाणि । सर्वाणि छन्दार्सि । छन्दा ७स्यव । अव रुन्धे । रुन्धे गायत्री । गायत्री वै । वा एषा । एषा यत् । यदुष्णिहा । उष्णिहा यानि । यानि चत्वारि । चत्वार्यधि । अद्ध्यक्षराणि । अक्षराणि चतुष्पादः । चतुष्पाद एव । चतुष्पाद इति चतुः – पादः । एव ते । ते पश्चवः । पश्चवो यथा । यथा पुरोडाशे । पुरोडाशे पुरोडाशः । पुरोडाशोऽधि । अद्ध्येवम् । एवमेव । एव तत् । तद् यत् । यदृचि । ऋच्यधि । अद्ध्यक्षराणि । अक्षराणि यत् । यज्जगत्या । जगत्या परिदद्ध्यात् । 30 (50/54)

T.S.2.4.11.2 - Kramam परिदद्ध्यादन्तम् । परिदद्ध्यादिति परि – दद्ध्यात् । अन्तं ँयज्ञम् । यज्ञम् गमयेत् । गमयेत् त्रिष्टुभा । त्रिष्टुभा परि । परि दधाति । दधातीन्द्रियम् । इन्द्रियं वै । वै वीर्यम् । वीर्यं त्रिष्टुक् । त्रिष्टुगिन्द्रिये । इन्द्रिय एव । एव वीर्ये । वीर्ये यज्ञम् । यज्ञम् प्रति । प्रति ष्ठापयति । स्थापयति न । नान्तम् । अन्तम् गमयति । गमयत्यग्ने । अग्ने त्री । त्री ते । ते वाजिना । वाजिना त्री । त्री षधस्था । सधस्थेति । सधस्थेति सध – स्था । इति त्रिवत्या । त्रिवत्या परि । त्रिवत्येति त्रि – वत्या । परि दधाति । दधाति सरूपत्वायं । सरूपत्वायं सर्वः । सरूपत्वायेति सरूप – त्वायं । सर्वो वै । वा एषः । एष यज्ञः । यज्ञो यत् । यत् त्रैधातवीयम् । त्रैधातवीयम् कामायकामाय । कामायकामाय प्र । कामायकामायेति कामाय – कामाय । प्र युज्यते । युज्यते सर्वेभ्यः । सर्वेभ्यो हि । हि कामेभ्यः । कामेभ्यो यज्ञः ।

यज्ञः प्रयुज्यते । प्रयुज्यते त्रैधातवीयेन । प्रयुज्यत इति प्र – युज्यते । त्रैधातवीयेन । प्रयुज्यते इति प्र – युज्यते । त्रैधातवीयेन यजेत । यजेताभिचरत्र् । अभिचरन्थ् सर्वः ।

अभिचरन्नित्यभि – चरन्नं । सर्वो वै । वा एषः । 31 (50/57)

T.S.2.4.11.3 - Kramam

एष यज्ञः । यज्ञो यत् । यत् त्रैधातवीयम् । त्रैधातवीय ए सर्वेण । सर्वेणैव । एवैनम् । एनं यज्ञेन । यज्ञेनाभि । अभि चरति । चरति स्तृणुते । स्तृणुत एव । एवैनम् । एनमेतया । एतयैव । एव यजेत । यजेताभिचर्यमाणः । अभिचर्यमाणः सर्वः । अभिचर्यमाण इत्यभि – चर्यमाणः । सर्वो वै । वा एषः । एष यज्ञः । यज्ञो यत् । यत् त्रैधातवीयम् । त्रैधातवीय ए सर्वेण । सर्वेणैव । एव यज्ञेन । यज्ञेन यजते । यजते न । नैनम् । एनमभिचरत्न् । अभिचरन्थ् स्तृणुते । अभिचरन्नित्यभि – चरन्न् । स्तृणुत एतया । एतयैव । एव यजेत । यजेत सहस्रेण । सहस्रेण यक्ष्यमाणः । यक्ष्यमाणः प्रजातम् । प्रजातमेव । प्रजातमिति प्र – जातम् । एवैनत् । एनद् ददाति । ददात्येतया । एतयैव । एव यजेत । यजेत सहस्रेण । सहस्रेणेजानः । ईजानोऽन्तम् । अन्तं ँवै । वा एषः । एष पंशूनाम् । पशूनाम् गच्छति । गच्छति यः । 32 (50/53)

T.S.2.4.11.4 - Kramam यः सहस्रेण । सहस्रेण यजते । यजते प्रजापतिः । प्रजापतिः खलु । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । खलु वै । वै पशून् । पशूनसृजत । असृजत तान् । ता७ स्त्रैधातवीयेन । त्रैधातवीयेनैव । एवासृजत । असृजत यः । य एवम् । एवं ँविद्वान् । विद्वा । स्त्रैधातवीयेन । त्रैधातवीयेन पशुकामः । पशुकामो यजते । पशुकाम इति पशु – कामः । यजते यस्मात् । यस्मादेव । एव योनैः । योनेः प्रजापतिः । प्रजापतिः पशून् । प्रजापतिरिति प्रजा – पतिः । पशूनसृजत । असृजत तस्मात् । तस्मादेव । एवैनान् । एनान्थ् सृजते । सृजत उपं । उपैनम् । एनमुत्तरम् । उत्तरण् सहस्रम् । उत्तरमित्युत् – तरम् । सहस्रम् नमति । नमति देवताभ्यः । देवताभ्यो वै। वा एषः। एष आ। आ वृश्यते। वृश्यते यः। यो यक्ष्ये । यक्ष्य इति । इत्युक्त्वा । उक्त्वा न । न यजते । यजते त्रैधातवीयेन । त्रैधातवीयेन यजेत । यजेत सर्वः । सर्वो वै । वा एषः । एष यज्ञः । यज्ञो यत् । 33 (50/54)

T.S.2.4.11.5 - Kramam यत् त्रैधातवीयम् । त्रैधातवीय ए सर्वेण । सर्वेणैव । एव यज्ञेन । यज्ञेन यजते । यजते न । न देवताभ्यः । देवताभ्य आ । आ वृश्यते । वृश्यते द्वादंशकपालः । द्वादंशकपालः पुरोडाशः । द्वादशकपाल इति द्वादश – कपालः । पुरोडाशों भवति । भवति ते । ते त्रयः । त्रय श्रतुष्कपालाः । चतुष्कपालास्त्रिष्वमृद्धत्वाय । चतुष्कपाला इति चतुः – कपालाः । त्रिष्वमृद्धत्वाय त्रयः । त्रिष्यमृद्धत्वायेति त्रिष्यमृद्ध – त्वाय । त्रयः पुरोडाशाः । पुरोडाशाः भवन्ति । भवन्ति त्रयः । त्रयं इमे । इमे लोकाः । लोका एषाम् । एषां लोकानाम् । लोकानामाप्तै । आप्त्या उत्तर उत्तरः । उत्तर उत्तरो ज्यायान् । उत्तर उत्तर इत्युत्तरः – उत्तरः । ज्यायान् भवति । भवत्येवम् । एवमिव । इव हि । हीमे । इमे लोकाः । लोका यवमयः । यवमयो मद्ध्ये । यवमय इति यव-मयः । मद्ध्य एतत् । एतद् वै । वा अन्तरिक्षस्य । अन्तरिक्षस्य रूपम् । रूपण् समृद्ध्यै । समृद्ध्यै सर्वेषाम् । समृद्ध्या इति सम् – ऋद्ध्ये । सर्वेषामभिगमयत्रं । अभिगमयत्रवं ।

```
द्वितीय काण्डे - चतुर्थः प्रश्नः - (TS 2.4)
```

अभिगमयन्नित्यभि – गमयन्न् । अव द्यति । द्यत्यछम्बट्कारम् । अछम्बट्कार ए हिरण्यम् । अछम्बट्कारमित्यछम्बट् – कारम् । हिरण्यम् ददाति । ददाति तेजः । तेज एव । एवाव () । **34** (**50/58**) T.S.2.4.11.6 - Kramam अवं रुन्धे । रुन्धे तार्प्यम् । तार्प्यम् दंदाति । ददाति पशून् । पशूनेव । एवाव । अवं रुन्धे । रुन्धे धेनुम् । धेनुम् ददाति । ददात्याशिषः । आशिष एव । आशिष इत्या – शिषः । एवाव । अव रुन्धे । रुन्धे साम्नः । साम्नो वै । वा एषः । एष वर्णः । वर्णो यत् । यद्धिरण्यम् । हिरण्यं यजुषाम् । यजुषाम् तार्प्यम् । तार्प्यमुक्थामदानाम् । उक्थामदानाम् धेनुः । उक्थामदानामित्युक्थ – मदानाम् । धेनुरेतान् । एतानेव । एव सर्वान् । सर्वान् वर्णान् । वर्णानव । अव रुन्धे । रुन्ध इति रुन्धे ॥ 35 (30/32) (जगत्या – ऽभिचरन्थ् सर्वो वै – गच्छति – यज्ञ – स्तेज एव – त्रि*्*शच्च) (A11) T.S.2.4.12.1 - Kramam त्वष्टां हतपुत्रः । हतपुत्रो वीन्द्रम् । हतपुत्र इति हत – पुत्रः । वीन्द्र एं सोमम् । वीन्द्रमिति वि – इन्द्रम् । सोममा । आ ऽहरत् ।

अहरत् तस्मिन्न् । तस्मिन्निन्द्रः । इन्द्रं उपहवम् । उपहवमैच्छत । उपहवमित्युप – हवम् । ऐच्छत तम् । तम् न । नोप । उपाह्वयत । अह्नयत पुत्रम् । पुत्रम् में । मे ऽवधीः । अवधीरिति । इति सः । स यज्ञवेशसम् । यज्ञवेशसम् कृत्वा । यज्ञवेशसमिति यज्ञ – वेशसम्। कृत्वा प्रासहा । प्रासहा सोमम्। प्रासहेति प्र – सहा । सोममपिबत् । अपिबत् तस्य । तस्य यत् । यदत्यशिष्यत । अत्यशिष्यत तत् । अत्यशिष्यतेत्यति – अशिष्यत । तत् त्वष्टा । त्वष्टा ऽऽहवनीयम् । आहवनीयमुप । आहवनीयमित्या – हवनीयम् । उप प्र । प्रावर्तयत् । अवर्तयथ् स्वाहा । स्वाहेन्द्रशत्रुः । इन्द्रशत्रुर् वर्द्धस्व । इन्द्रशत्रुरितीन्द्र–शत्रुः । वर्द्धस्वेति । इति सः । स यावत् । यावदूर्द्ध्वः । ऊर्द्ध्वः पराविद्ध्यति । पराविद्ध्यति तावति । पराविद्ध्यतीति परा-विद्ध्यति । तावति स्वयम् । स्वयमेव । एव वि । व्यरमत । अरमत यदि । यदि वा । वा तावत् । तावत् प्रवणम् । प्रवणमासीत् । प्रवणमिति प्र - वनम् । 36 (50/60)

T.S.2.4.12.2 - Kramam आसीद् यदि । यदि वा । वा तावत् । तावदिधे । अद्ध्यग्नेः । अग्नेरासीत् । आसीथ् सः । स सम्भवन्न् । सम्भवन्नग्नीषोमौ । सम्भवन्निति सम् – भवन्न् । अग्नीषोमाविभ । अग्नीषोमावित्यग्नी – सोमौ । अभि सम् । समभवत् । अभवथ् सः । स इषुमात्रमिषुमात्रम् । इषुमात्रमिषुमात्रं विष्वङ्ङ् । इषुमात्रमिषुमात्रमितीषुमात्रम् – इषुमात्रम् । विष्वङ्ङवर्द्धत । अवर्द्धत सः । स इमान् । इमान् ँलोकान् । लोकानवृणोत् । अवृणोद् यत् । यदिमान् । इमान् ँलोकान् । लोकानवृणोत् । अवृणोत् तत् । तद् वृत्रस्यं । वृत्रस्यं वृत्रत्वम् । वृत्रत्वम् तस्मात् । वृत्रत्वमितिं वृत्र – त्वम् । तस्मादिन्द्रः । इन्द्रों ऽबिभेत् । अबिभेदपि । अपि त्वष्टा । त्वष्टा तस्मै । तस्मै त्वष्टा । त्वष्टा वज्रम् । वज्रमसिञ्चत् । असिञ्चत् तपः । तपो वै । वै सः । स वजंः । वजं आसीत् । आसीत् तम् । तमुद्यन्तुम् । उद्यन्तुम् न । उद्यन्तुमित्युत् – यन्तुम् । नाशंक्नोत् । अशक्नोदथं । अथ वै । वै तर्.हि । तर्.हि विष्णुः । विष्णुरन्या । 37 (50/55)

T.S.2.4.12.3 - Kramam अन्या देवता । देवतांऽऽसीत् । आसीथ् सः । सोंऽब्रवीत् । अब्रवीद् विष्णो । विष्णवा । एहि । इहीदम् । इदमा । आ हरिष्यावः । हरिष्यावो येन । येनायम् । अयमिदम् । इदमिति । इति सः । स विष्णुः । विष्णुस्त्रेधा । त्रेधा ऽऽत्मानम् । आत्मानं ँवि । वि नि । न्यंधत्त । अधत्त पृथिव्याम् । पृथिव्याम् तृतीयम् । तृतीयमन्तरिक्षे । अन्तरिक्षे तृतीयम् । तृतीयम् दिवि । दिवि तृतीयम् । तृतीयमभिपर्यावर्तात् । अभिपर्यावर्ताद्धि । अभिपर्यावर्तादित्यभि – पर्यावर्तात् । ह्यबिभेत् । अबिभेद् यत् । यत् पृथिव्याम् । पृथिव्याम् तृतीयम् । तृतीयमासीत् । आसीत् तेन । । । । । । । । तेनेन्द्रः । इन्द्रो वज्रम् । वज्रमुत् । उदयच्छत् । अयच्छद् विष्णवनुस्थितः । विष्णवनुस्थितः सः । विष्णवनुस्थित इति विष्णु – अनुस्थितः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीन् मा । मा मे । मे प्र । प्र हाः । हारस्ति । अस्ति वै । वा इदम् । इदं मयि । 38 (50/52)

T.S.2.4.12.4 - Kramam मियं वीर्यम् । वीर्यम् तत् । तत् ते । ते प्र । प्र दास्यामि । दास्यामीति । इति तत् । तदस्मै । अस्मै प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तत् । तत् प्रति । प्रत्यंगृह्णात् । अगृह्णादधाः । अधा मा । मेति । इति तत् । तद् विष्णवे । विष्णवेऽति । अति प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तत् । तद् विष्णुः । विष्णुः प्रति । प्रत्यंगृह्णात् । अगृह्णादस्मासु । अस्मास्विन्द्रः । इन्द्रं इन्द्रियम् । इन्द्रियम् दंधातु । दधात्विति । इति यत् । यदन्तरिक्षे । अन्तरिक्षे तृतीयम् । तृतीयमासीत् । आसीत् तेन । तेनेन्द्रः । इन्द्रो वज्रम् । वज्रमुत् । उदयच्छत् । अयच्छद् विष्वनुस्थितः । विष्वनुस्थितः सः । विष्वनुस्थित इति विष्णुं – अनुस्थितः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीन् मा। मा में। मे प्र। प्र हाः। हारस्ति। अस्ति वै। वा इदम् । इदं मयि । 39 (50/51) T.S.2.4.12.5 - Kramam मयि वीर्यम् । वीर्यम् तत् । तत् ते । ते प्र । प्र दास्यामि । दास्यामीति । इति तत् । तदस्मै । अस्मै प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तत् । तत् प्रति ।

प्रत्यगृह्णात् । अगृह्णात् द्विः । द्विर् मा । माऽधाः । अधा इति । इति तत् । तद विष्णवे । विष्णवेऽति । अति प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तत् । तद विष्णुः । विष्णुः प्रति । प्रत्यगृह्णात् । अगृह्णादस्मासु । अस्मास्विन्द्रः । इन्द्रं इन्द्रियम् । इन्द्रियम् दधातु । दधात्विति । इति यत् । यद् दिवि । दिवि तृतीयम् । तृतीयमासीत् । आसीत् तेन । तेनेन्द्रः । इन्द्रो वज्रम् । वज्रमुत् । उदयच्छत् । अयच्छद् विष्वनुस्थितः । विष्वनुस्थितः सः । विष्वनुस्थित इति विष्णु – अनुस्थितः । सोऽब्रवीत् । अब्रवीन् मा । मा मे । मे प्र । प्र हाः । हार्येन । येनाहम् । अहमिदहम् ॥ 40 (50/51) T.S.2.4.12.6 - Kramam इदमस्मि । अस्मि तत् । तत् ते । ते प्र । प्रदास्यामि । दास्यामीति । इति त्वी(3) । त्वी(3) इति । इत्यंब्रवीत् । अब्रवीथ् सन्धाम् । सन्धाम् तु । सन्धामिति सम् – धाम् । तु सम् । सम् दंधावहै । दधावहै त्वाम् । त्वामेव । एव प्र । प्र विशानि । विशानीति । इति यत् । यन् माम् । माम् प्रविशेः । प्रविशेः किम् । प्रविशेरिति प्र – विशेः । किम् मा । मा भुञ्ज्याः । भुञ्ज्या इति । इत्यंब्रवीत् ।

अब्रवीत् त्वाम् । त्वामेव । एवेन्थीय । इन्थीय तव । तव भोगाय । भोगाय त्वाम् । त्वाम् प्र । प्र विशेयम् । विशेयमिति । इत्यब्रवीत् । अब्रवीत् तम् । तं वृत्रः । वृत्रः प्र । प्राविशत् । अविशदुदरम् । उदरं वै । वै वृत्रः । वृत्रः क्षुत् । क्षुत् खलु । खलु वै । वै मनुष्यस्य । मनुष्यस्य भ्रातृव्यः । भ्रातृव्यो यः ।

य एवम् । 41 (50/52)

प्वं वेद । वेद हन्ति । हन्ति क्षुधम् । क्षुधम् भातृत्व्यम् । भातृत्व्यम् । तत् । तदस्मै । अस्मै प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तत् । तत् प्रति । प्रत्यगृह्णात् । अगृह्णात् त्रिः । त्रिमी । माऽधाः । अधा इति । इति तत् । तद् विष्णवे । विष्णवेऽति । अति प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तत् । तद् विष्णवे । विष्णुः प्रति । प्रत्यगृह्णात् । अगृह्णादस्मासु । अस्मास्विन्द्रः । इन्द्र इन्द्रियम् । इन्द्रियम् दधातु । दधात्विति । इति यत् । यत् त्रिः । त्रिः प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् त्रिः । त्रिः प्रत्यगृह्णात् । त्रिधातोः । त्रिधातोः । त्रिधातोस्त्रिधातु त्वम् । त्रिधातोरिति त्रि – धातोः ।

त्रिधातुत्वं यत् । त्रिधातुत्वमिति त्रिधातु – त्वम् । यद् विष्णुः । विष्ण्रन्वतिष्ठत । अन्वतिष्ठत विष्णवे । अन्वतिष्ठतेत्यनु – अतिष्ठत । विष्णवेऽति । अति प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तस्मात् । तस्मादैन्द्रावैष्णवम् । ऐन्द्रावैष्णव ए हविः । ऐन्द्रावैष्णविमत्यैन्द्रा – वैष्णवम् । हिवर् भवति () । भवति यत् । यद् वै। वा इदम्। इदम् किम्। किम् च। च तत्। तदस्मै। अस्मै तत् । तत् प्र । प्रायच्छत् । अयच्छदृचः । ऋचः सामानि । सामानि यजू ॰ षि । यजू ॰ षि सहस्रम् । सहस्रं वै । वा अस्मै । अस्मै तत् । तत् प्र । प्रायच्छत् । अयच्छत् तस्मात् । तस्माथ् सहस्रदक्षिणम् । सहस्रदक्षिणमिति सहस्र – दक्षिणम् ॥ 42 (71/76) (प्रवणं – वैविष्णु – वी इद – मिद – महं – यो – भव – त्येक विज्ञातिश्च) (A12) T.S.2.4.13.1 - Kramam देवा वै । वै राजन्यात् । राजन्याज्ञायमानात् । जायमानादिबभयुः । अबिभयुस्तम् । तमन्तः । अन्तरेव । एव सन्तम् । सन्तम् दाम्ना । दाम्नाऽपं । अपौम्भन्न् । औम्भन्थ् सः । स वै । वा एषः ।

एषोऽपोब्धः । अपोब्धो जायते । अपोब्ध इत्यप – उब्धः । जायते यत् । यद् राजन्यः । राजन्यो यत् । यद् वै । वा एषः । एषोऽनपोब्धः । अनपोब्धो जायेत । अनपोब्ध इत्यनप – उब्धः । जायेत वृत्रान् । वृत्रान् ध्नन्न् । ध्न ७ श्चेरेत् । चरेद् यम् । यं कामयेत । कामयेत राजन्यम् । राजन्यमनपोब्धः । अनपोब्धो जायेत । अनपोब्ध इत्यनप – उब्धः । जायेत वृत्रान् । वृत्रान् ध्नन् । ध्न ७ श्चरेत् । चरेदिति । इति तस्मै । तस्मा एतम् । एतमैन्द्राबार्.हस्पत्यम् । ऐन्द्राबार्.हस्पत्यं चरुम् । ऐन्द्राबार्.हस्पत्यमित्यैन्द्रा-बार्.हस्पत्यम् । चरुम् निः । निर् वपेत् । वपेदैन्द्रः । ऐन्द्रो वै । वै राजन्यः । राजन्यो ब्रह्म । ब्रह्म बृहस्पतिः । बृहस्पतिर् ब्रह्मणा । ब्रह्मणैव । एवैनम् ()। एनं दाम्नः। दाम्नो ऽपोम्भनात्। अपोम्भनान् मुञ्चति। अपोम्भनादित्यप-उम्भनात् । मुञ्चति हिरण्मयम् । हिरण्मयं दाम । दाम दक्षिणा । दक्षिणा साक्षात् । साक्षादेव । साक्षादिति स – अक्षात् । एवैनम् । एनं दाम्नः । दाम्नो ऽपोम्भनात् ।

```
अपोम्भनान् मुञ्चति । अपोम्भनादित्यप – उम्भनात् ।
मुञ्चतीति मुञ्चति ॥ 43 (62/69)
(एनं - द्वादश च) (A13)
T.S.2.4.14.1 - Kramam
नवोनवो भवति । नवोनव इति नवः – नवः । भवति जायमानः ।
जायमानो ऽह्राम् । अह्राम् केतुः । केतुरुषसाम् । उषसामेति ।
एत्यग्रे । अग्र इत्यग्रे ॥ भागम् देवेभ्यः । देवेभ्यो वि । वि दंधाति ।
दधात्यायत्र् । आयन् प्र । आयनित्या – यत्र् । प्र चन्द्रमाः ।
चन्द्रमास्तिरति । तिरति दीर्घम् । दीर्घमायुः । आयुरित्यायुः ॥
यमादित्याः । आदित्या अण्शुम् । अण्शुमाप्याययन्ति ।
आप्याययन्ति यम् । आप्याययन्तीत्या – प्याययन्ति । यमक्षितम् ।
अक्षित मक्षितयः । अक्षितयः पिबन्ति । पिबन्तीति पिबन्ति ॥
तेन नः । नो राजा । राजा वरुणः । वरुणो बृहस्पतिः । बृहस्पतिरा ।
आ प्याययन्तु । प्याययन्तु भुवनस्य । भुवनस्य गोपाः । गोपा इति
गो – पाः ॥ प्राच्याम् दिशि । दिशि त्वम् । त्विमन्द्र । इन्द्रासि ।
असि राजा । राजोत । उतोदीच्याम् । उदीच्यां ँवृत्रहन्न् ।
```

वृत्रहन्. वृत्रहा । वृत्रहिति वृत्र – हृत्र् । वृत्रहा ऽसि । — । । । वृत्रहेति वृत्र – हा । असीत्यिसि ॥ यत्र यन्ति । यन्ति स्रोत्याः । स्रोत्यास्तत् । तज्जितम् । ४४ (५०/५५)

T.S.2.4.14.2 - Kramam

जितम् तं । ते दक्षिणतः । दक्षिणतो वृषभः । वृषभ एधि । एधि हव्यः । हव्य इति हव्यः ॥ इन्द्रो जयाति । जयाति न । न परा । परा जयातै । जयाता अधिराजः । अधिराजो राजसु । अधिराज इत्यधि – राजः । राजस् राजयाति । राजस्विति राज – सु । राजयातीति राजयाति ॥ विश्वा हि । हि भूयाः । भूयाः पृतनाः । पृतना अभिष्टीः । अभिष्टीरुपसद्यः । उपसद्यो नमस्यः । उपसद्य इत्यूप – सद्यः । नमस्यो यथा । यथा उसत् । असदित्यसत् ॥ अस्येत् । इदेव । एव प्र । प्र रिरिचे । रिरिचे महित्वम् । महित्वम् दिवः । महित्वमिति महि – त्वम् । दिवः पृथिव्याः । पृथिव्याः परि । पर्यन्तरिक्षात् । अन्तरिक्षादित्यन्तरिक्षात् ॥ स्वराडिन्द्रः । स्वराडिति स्व-राट् । इन्द्रो दमे । दम आ । आ विश्वगूर्तः । विश्वगूर्तः स्वरिः ।

विश्वगूर्त इति विश्व – गूर्तः । स्वरिरमन्नः । अमन्नो ववक्षे । ववक्षे । ववक्षे । गण्येत रणाय । रणायेति रणाय ॥ अभि त्वा । त्वा शूर । शूर नोनुमः । नोनुमोऽदुग्धाः । अदुग्धा इव । इव धेनवः । धेनव इति धेनवः ॥ ईशानमस्य । 45 (50/56)

<u>T.S.2.4.14.3 - Kramam</u>

अस्य जगतः । जगतः सुवर्दृशम् । सुवर्दृशमीशानम् । सुवर्दृशमिति सुवः – दृशम् । ईशानिमन्द्र । इन्द्र तस्थुषः । तस्थुष इति तस्थुषः ॥ त्वामित् । इद्धि । हि हवामहे । हवामहे साता । साता वाजस्य । वाजस्य कारवः । कारव इति कारवः ॥ त्वां वृत्रेषु । वृत्रेष्विन्द्र । इन्द्र सत्पतिम् । सत्पतिम् नरः । सत्पतिमिति सत् – पतिम् । नरस्त्वाम् । त्वाम् काष्ठांसु । काष्टास्वर्वतः । अर्वत इत्यर्वतः ॥ य द्यावः । द्यावं इन्द्र । इन्द्र ते । ते शतम् । शतु शतम् । शतम् भूमीः । भूमीरुत । उत स्युः । स्युरिति स्युः ॥ न त्वा । त्वा वजिन्न् । वजिन्थ् सहस्रम् । सहस्र ए सूर्योः । सूर्या अनु । अनु न । न जातम् । जातमष्ट । अष्ट रोदसी । रोदसी इति रोदसी ॥ पिबा सोमम् । सोममिन्द्र ।

इन्द्र मन्दतु । मन्दतु त्वा । त्वा यम् । यम् ते । ते सुषाव ।

सुषाव हर्यश्चाद्रिः । हर्यश्चेति हरि – अश्च ।

अद्रिरित्यद्रिः ॥ 46 (50/53)

<u>T.S.2.4.14.4 - Kramam</u>

सोतुर् बाहुभ्याम् । बाहुभ्या ए सुयतः । बाहुभ्यामिति बाहु – भ्याम् । सुयतो न । सुयत इति सु–यतः । नार्वो । अर्वेत्यर्वो ॥ रेवतीर् नः । नः सधमादः । सधमाद इन्द्रं । सधमाद इति सध – मादः । इन्द्रें सन्तु । सन्तु तुविवाजाः । तुविवाजा इति तुवि – वाजाः ॥ क्षुमन्तो याभिः । याभिर् मदेम । मदेमेति मदेम ॥ उदंग्ने । अग्ने राचयः । राचयस्तवं । तव वि । वि ज्योतिषा । ज्योतिषोत् । उदुं । उत्यम् । त्यम् जातवेदसम् । जातवेदसङ् सप्त । जातवेदसमिति जात – वेदसम् । सप्त त्वा । त्वा हरितः । हरितो रथे । रथे वहन्ति । वहन्ति देव । देव सूर्य । सूर्येति सूर्य ॥ शोचिष्केशं ँविचक्षण । शोचिष्कें शमिति शोचिः – केशम् । विचक्षणेति वि – चक्षण ॥ चित्रम् देवानाम् । देवानामुत् । उदगात् । अगादनीकम् । अनीकम् चक्षुः । चक्षुर् मित्रस्य । मित्रस्य वरुणस्य ।

```
वरुणस्याग्नेः । अग्नेरित्यग्नेः ॥ आऽप्राः । अप्रा द्यावापृथिवी ।
द्यावापृथिवी अन्तरिक्षम् । द्यावापृथिवी इति द्यावा – पृथिवी ।
अन्तरिक्ष ए सूर्यः । सूर्य आत्मा । आत्मा जगतः ।
जगतस्तस्थुषः ( ) । तस्थुषश्च । 47 (50/56)
T.S.2.4.14.5 - Kramam
चेति च ॥ विश्वे देवाः । देवा ऋतावृधः । ऋतावृधं ऋतुभिः ।
ऋतावृध इत्यृत – वृधः ॥ ऋतुभिर्. हवनश्रुतः ।
ऋतुभिरत्यृतु – भिः। हवनश्रुत इति हवन – श्रुतः॥
जुषन्तां युज्यम् । युज्यम् पयः । पय इति पयः ॥ विश्वे देवाः ।
देवाः शृणुत । शृणुतेमम् । इम ए हवम् । हवम् मे । मे ये ।
ये अन्तरिक्षे । अन्तरिक्षे ये । य उप । उप द्यवि । द्यविष्ठ । स्थेतिस्थ ॥
ये अग्निजिह्वाः । अग्निजिह्वा उत । अग्निजिह्वा इत्यग्नि – जिह्वाः ।
उत वा । वा यजत्राः । यजत्रा आसद्य । आसद्यास्मिन्न् ।
— ।
आसद्येत्या – सद्य । अस्मिन् बर्.हिषि । <u>बर्</u>.हिषि मादयद्ध्वम् ।
मादयद्ध्वमिति मादयद्ध्वम् ॥ 48 (30/34) (त - दीशान - मिद्र -
स्तस्थुष - स्त्रिङ्शच्च) (A14)
```

Prasna Korvai with starting Padams of 1 to 14 Anuvaakams:
(देवा मनुष्या – देवसुरा अब्रुवन् – देवासुरास्तेषां गायत्रि –

प्रजापतिस्ता यत्राऽ – ग्ने गोभिः – चित्रया – मारुतं – देवा

वसव्या अग्ने – मारुतमिति – देवा वसव्या देवाः शर्मण्याः –

ा — । — । — । सर्वाणि – त्वष्टा हतपुत्रो – देवा वै राजन्यान् – नवोनव –

श्रतुर्दश)

Korvai with starting Padams of 1, 11, 21 Series of Panchaatis :
। ।।
(देवा मनुष्याः – प्रजां पशुन् – देवा वसव्याः – परिद्ध्यदिद –

।

मस्म्य – ष्टा चत्वारिं्शत्)

First and Last Padam of Fourth Prasnam of Kandam 2:-। । (देवा मनुष्या – मादयध्वं)

॥ हरिः ओम् ॥ ॥ इति द्वितीय काण्डे चतुर्त्थः प्रञ्ञनः – क्रम पाठः समाप्तः ॥ ============

Details of Panchati, Padam and Krama Vaakyam for Kandam 2, Prasanam 4 (TS 2.4)

	Panchati	Padams	Krama Vaakyams
Anuvakam 1	4	204	224
Anuvakam 2	4	199	234
Anuvakam 3	3	145	169
Anuvakam 4	3	153	178
Anuvakam 5	2	88	95
Anuvakam 6	2	112	126
Anuvakam 7	2	92	113
Anuvakam 8	2	120	130
Anuvakam 9	4	179	202
Anuvakam 10	3	171	197
Anuvakam 11	6	280	308
Anuvakam 12	7	371	397
Anuvakam 13	1	62	69
Anuvakam 14	5	230	254
Total →	48	2406	2696